

СЛОВО НА ПРАЗНИКА КРЪЩЕНИЕ ГОСПОДНЕ- БОГОЯВЛЕНИЕ

от Светител Серафим /Соболев/

ЗА РАЗКРИВАНЕТО В НАС НА КРЪЩЕЛНАТА БЛАГОДАТ, КАТО ЦЕЛ НА ХРИСТИЯНСКИЯ ЖИВОТ

"Явил Си се днес на вселената, и Твоята светлина, Господи, се ознаменува върху нас". Думите на празничния кондак изразяват цялата същност и значение на великия празник Кръщение Господне. Ето защо е спасително да знаем, мои възлюбени в Христа чеда, какво трябва да разбираме под ознаменуването ни с божествена светлина?

На този въпрос ние намираме отговор в посланията на св. ап. Павел,, в които той казва: *"Който утвърдява нас с вас в Христа и ни помаза, е Бог; Той ни и запечата и даде залога на Духа в сърцата ни"/II Кор. 1,21-22/. "И не оскърбявайте Светия Дух Божий, с Когото сте запечатани за в деня на избавлението"/Ефес. 4,30/* От тези апостолски думи се вижда, че под "ознаменуването ни с Божествена светлина" трябва да разбираме запечатването ни или помазването ни с благодатта на Светия Дух, което ние приемаме по време на тайнствата Кръщение и Миропомазване. Тази благодат е всъщност Божествената светлина, с която Господ при кръщението прогонва от нас духовете на тъмнината, просвещава ни и ни прави синове Божии. Ето защо тази светлина на благодатта не рядко се съзерцава над кръщаваните, както е описано в житията на Божиите угодници. По такъв начин св. Църква на този велик празник ни припомня за ознаменуването ни с Божествената светлина на кръщелната благодат. Тя ни припомня за това, защото тази благодат е нашето най-голямо съкровище, защото смисълът на целия наш християнски живот се състои в нейното разкриване и придобиване чрез изпълнение на Божествените заповеди до степен на дивните ѝ проявления в нас. С това напомняне Св. Църква желае да ни накара с цялото си сърце да се устремим към осъществяването на тази цел. Уви, колко много са сред нас хората, които само по име се наричат православни християни. Те съвсем не живеят с живота на Църквата, не посещават Божия храм, не се изповядват, не се причастяват и не само не се стремят към придобиване на благодатта на Св. Дух като цел на своя живот, но дори нямат и представа за тази благодат, за това Божествено знамение, което се явява отличителен признак на православните християни. По свидетелството на св. Симеон Нови Богослов такова невежество е непростително. От учението на Църквата, основано на Св. Писание и светоотеческите творения ние винаги можем да узнаем в какво се заключава целта на нашия християнски живот. За такова отхвърляне на благодатта, според учението на св. Василий Велики и същия св. Симеон Нови Богослов, на Своя страшен съд Господ ще отнеме от нас кръщелната благодат, чрез която единствено като с брачна одежда ние можем да влезем в небесния чертог на царството Христово. Не са малко сред нас и православните християни, които посещават храма Божий, изповядват се и се причастяват със Св. Христови Тайни. Те постоянно слушат учението на Църквата за благодатта и са длъжни да знаят, че кръщелната благодат е средство за постигане от нас на Царството Божие и че това е Царството, към което Господ ни призовава преди всичко да се стремим. Не рядко тези хора се отличават даже с външно благочестие. Само че главната цел на техния живот се заключава не в единение с Христа, не в стремеж към Неговото Царство, а в земните блага. Затова за тях се отнасят думите на Христа: "Тоя народ се приближава до Мене с устата си и Ме почита със устните си, а сърцето му стои далече от Мене" /Мат. 15,8/. Тях е имал предвид Господ в притчата за званите на голямата вечеря, когато Той казал: "Защото,

казвам ви: никой от поканените няма да вкуси от вечерята Ми" /Лук. 14,24/. А тази вечеря не е нищо друго, освен блажено единение с Христа и сега, и в бъдещия живот чрез благодатта на Св. Дух.

Съществуват сред нас най-сетне и такива православни християни, които не само имат познание за целта на нашия живот, но за достигането ѝ живеят в подвизи и дори възлагат на себе си най-великия от тях — девството. И не рядко и такива подвижници загиват за вечното блаженство. Това става в случаите, когато те, подобно на неразумните девизи, се оказват без елей, т. е. без любов, без която няма да се разкрие и няма да се разгори в нас благодатта на Св. Дух. На тях следва да напомним думите на ап. Павел: "Да говоря всички езици човешки и дори ангелски, щом любов нямам, ще бъда мед, що звънти. ...И да зная всички тайни, да имам пълно знание за всички неща и такава силна вяра, че да мога и планини да преместя, — щом любов нямам, нищо не съм. И да раздам всички си имот, да предам и тялото си на изгаряне, — щом любов нямам, нищо ме не ползува." /I Кор. 13,1-3/.

Могат да се намерят съвсем малко хора, които са открили правилния път на разкриване в себе си кръщелната благодат за осъществяване целта на християнския живот и достигане на вечно спасение. Ето защо Господ е казал: "Защото тесни са вратата и стеснен е пътят, който води в живота, и малцина ги намират." /Мат. 7,14/.

В такъв случай как ние, грешните и немощни хора, да се спасим, възлюбени, как да разкрием в себе си кръщелната благодат на Св. Дух? — Според учението на Св. Писание и на св. Отци на Църквата тази благодат се разкрива чрез изпълнение на божествените заповеди и преди всичко чрез смирение. Последното е в основата на всички заповеди. То е най-главното средство за разкриване или придобиване на благодатта на Св. Дух. Само с това средство ние можем да се спасим и без големи подвизи. Нека винаги помним случая от живота на преп. Антоний Велики. Веднъж той си помислил: има ли на земята такъв подвижник като мене? И ето Св. Дух го завел в Александрия в бедната колиба на един обушар. На въпроса на великия Антоний да му разкаже за своите подвизи, обушарят отговорил: "Аз не зная някога да съм извършил нещо добро; затова ставайки сутрин преди да започна работа си казвам: всички в този град, мало и голямо, ще влязат в небесното Царство за добрите си дела; само аз ще бъда осъден на вечни мъки за моите грехове. Същите думи от цялото си сърце повтарям и вечер преди сън. "Като чул това, св. Антоний осъзнал., че наистина не е достигнал все още такава дълбочина на смирението.

Ето какво огромно значение има смирението за нас. Нека Господ да ни помогне винаги да се стремим към него. Само че да се стараем не по фарисейски, лицемерно, а искрено и от цялото си сърце да се смиряваме пред Бога, съзнавайки своята греховност и нищожество пред Него. Най-вече нека се смиряваме пред своите ближни, изкоренявайки от сърцето си осъждането им. Затова трябва да търсим не само недостатъците в нашите ближни, но да се стараем да обръщаме внимание на техните достойнства. С такова смирение ние ще разкрием кръщелната благодат на Св. Дух и към нас ще бъдат приложени думите на Божественото Писание: "Бог... на смирените дава благодат и... смирените по дух ще спаси" /Иак. 4,6; Пс. 33,19/. Амин.

Произнесено в Руския храм към посолството "Св. Николай" в гр. София на 6 януари 1931г.